

Årlig plan för Likabehandling

Mosippans förskola skolområde Östersund Södra

*Alla barn på Mosippans förskola skall känna sig trygga,
respekterade och värdefulla.*

Förskolans ledning och personal tar bestämt avstånd från alla tendenser till diskriminering och annan kränkande behandling och arbetar aktivt med främjande, förebyggande och åtgärdande insatser för lika rättigheter.

2010 03 01

Innehållsförteckning:

- 1. Tydliggörande av innehållet i lagarna (2008:567) Diskrimineringslagen och Åtgärder mot kränkande behandling Skollagen Kap.14.**
- 2. Beskrivning av ansvar och delaktighet i arbetet med likabehandlingsplanen.**
- 3. Målbeskrivning**
- 4. Kartläggning, nulägesanalys och prioriterade områden 2010.**
- 5. Beskrivning av åtgärder och det förebyggande arbetet.**
- 6. Beskrivning av rutiner, arbetsgång och dokumentationsrutiner.**
- 7. Resurser**
- 8. Kommunikation**
- 9. Utvärdering och uppföljning**
- 10. Litteratur/Källor**

1. Tydliggörande av innehållet i lagarna (2008:567) Diskrimineringslagen och Åtgärder mot kränkande behandling Skollagen Kap.14.

Den gamla lagen om förbud mot diskriminering och kränkande behandling har ersatts med två nya lagar:

1.1 Diskrimineringslagen (2008:567)

1 § Denna lag har till ändamål att motverka diskriminering och på andra sätt främja lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder.

Denna lag tillämpas på utbildning och annan verksamhet som avses i skollagen (1985:1 100).

Enligt denna lag skall de verksamheter som regleras i skollagen ha en *Årlig plan för likabehandling*.

Den nya lagen ställer även krav om att det skall finnas en *Årlig plan för likabehandling* i varje enskild verksamhet och på varje arbetsställe.

Definitioner enligt Diskrimineringslagen (2008:567)

Diskriminering

Diskriminering är en negativ och kränkande behandling av individer eller grupper av individer utifrån olika grunder.

Med diskriminering menas när en person blir orättvist behandlad på grund av:

1. etnisk tillhörighet
2. religion eller annan trosuppfattning
3. sexuell läggning
4. funktionshinder
5. kön
6. könsöverskridande identitet eller uttryck
7. ålder

Dessa faktorer kallas för de sju diskrimineringsgrunderna.

Direkt diskriminering

Om ett barn missgynnas i förhållande till andra och om missgynnandet har samband med diskrimineringsgrunderna, talar man om direkt diskriminering. T ex om ett barn nekas viss utbildning på grund av sin sexuella läggning.

Indirekt diskriminering

Om bestämmelser som framstår som neutrala men i praktiken missgynnar ett barn med t ex ett visst kön eller etnisk tillhörighet, talar man om indirekt diskriminering.

T ex om ett barn missgynnas av tillsynes neutrala regler så att de i praktiken får en diskriminerande effekt.

Trakasserier

Ett uppträdande som kränker ett barns värdighet och som har samband med diskrimineringsgrunderna. Trakasserier är en form av diskriminering.

1.2 Åtgärder mot kränkande behandling Skollagen kap 14.

1 § Bestämmelserna i detta kapitel har till ändamål att motverka kränkande behandling av barn och elever.

...

7 § Huvudmannen ska se till att det vidtas åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling. Lag (2008:571).

Årlig plan

8 § Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan. Lag (2008:571).

Kränkande behandling

Ett uppträdande som utan att vara trakasserier, kränker ett barns eller elevs värdighet. I detta begrepp ingår således mobbning.

Mobbning

En upprepad negativ handling när någon eller några medvetet och med avsikt tillfogar eller försöker tillfoga någon annan skada eller obehag.

Tillsyn:

Barn- och elevombudet (BEO) övervakar 14a kapitlet i skollagen och ska tillsammans med Diskrimineringsombudsmannen (DO) arbeta för att motverka kränkningar, diskriminering och trakasserier av barn och elever.

BEO är en del av Skolinspektionen.

2. Beskrivning av ansvar och delaktighet i arbetet med likabehandlingsplanen.

Rektor har det yttersta ansvaret för att likabehandlingsarbetet genomförs enligt *Årlig plan för likabehandling* och att förutsättningar skapas för att personalen ska kunna genomföra arbetet.

Rektor ansvarar för:

- Att kompetensutveckling sker för personalen.
 - Hålla sig ajour med aktuellt kompetensutvecklingsutbud inom området
 - Sprida aktuell kunskap inom området

- Att skapa möjligheter, forum, förutsättningar för delaktighet och medverkan för barn, föräldrar och personal.
 - Regelbundna utvecklingssamtal
 - Föräldraråd och föräldramöten
 - På arbetslagskonferenser och BarnHälsa-träffar.

- Att planen är känd, förankrad och levande i verksamheten, hos personal barn och föräldrar.
 - Vid höstterminens inledning informera föräldraråd och personal.
 - Planen ska i pappersform finnas tillgänglig på alla förskoleavdelningar.

- Att uppföljning och utvärdering av *Årlig plan för likabehandling* sker varje år och att planen görs om varje år.

Personalen ansvarar för:

- Att planen är förankrad och levande i verksamheten.
 - Informera vårdnadshavare om *Årlig plan för likabehandling*.
 - Att barnen känner till sina rättigheter och skyldigheter.
 - Ansvara för utredning – kartläggning – planera åtgärder och uppföljning i verksamheten.
 - Att nyttja Elevhälsoteamets rådgivande funktioner.

Vårdnadshavare ansvarar för:

Att känna till *Årlig plan för likabehandling* och stötta sina barn i deras rättigheter och skyldigheter.

4. Kartläggning och prioriterade områden 2010

Kartläggning

Under hösten har personal i så kallade lärgrupper, arbetat utifrån ett PBS-perspektiv (Problembaserat lärande) med stöd av lär/samtalsledare. Grupperna har utifrån gemensamma frågeformuleringar kartlagt vilka situationer som idag kan leda till kränkande behandling av barn i vår verksamhet. Såväl situationer som uppstår mellan barn till barn, som situationer som uppstår mellan vuxen till barn har ringats in.

Prioriterade områden

- Uteslutande av barn i leken/gruppen. Detta kan visa sig genom direkt uteslutande/utfrysning, att inte få vara med, som att inte få välja roll utan tilldelas en som har lägre status i leken.
- Vuxna som pratar över huvudet på barnen om barn och föräldrar.
- Vuxna pratar med nedlåtande attityd mot barnen.

Kompetensutvecklingsbehov

- Lära sig mer om betydelse av de sju diskrimineringsgrunderna och i vilka situationer dessa kan uppstå.
- Fortbildning i hur man kan arbeta förebyggande genom att exempelvis läsa "Förebygga diskriminering och kränkande behandling".

Mål för 2010

Alla barn är med och deltar på sina villkor i leken.

Alla samtalssituationer sker i dialog med barnen och med hänsyn och respekt för individen och dens familj.

Åtgärder för att nå målet

- Observationer, kontaktbarometer.
- Läsa böcker för barnen utifrån ett värdegrundsperspektiv.
- Stärka den som blir utsatt för att öka självkänslan och för att förebygga fortsatta kränkningar.
- Att som vuxen blir medveten hur och när vi pratar om barn och föräldrar och att påminna varandra om detta.
- Informera vikarier, praktikanter och andra som finns i vår verksamhet.

5. Beskrivning av det förebyggande arbetet.

Var och en som verkar inom förskolan skall främja aktningen för varje människas egenvärde och respekten för vår gemensamma miljö.

En viktig uppgift för verksamheten är att grundlägga och förankra de värden som vårt samhälle vilar på. Människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan könen samt solidaritet med svaga och utsatta är värden som förskolan ska hålla levande i arbetet med barnen (Lpfö sid. 3)

Förebygga kränkande behandling

I det förebyggande arbetet är det viktigt att denna plan är väl förankrad hos alla vuxna som rör sig i förskolans lokaler. För pedagogerna som arbetar i verksamheten ska policyn ”alla barn är allas barn” var självklar och genomsyra vårt gemensamma förhållningssätt. Närvarande vuxna som alltid agerar och reagerar när situationer som kränker eller på annat sätt utsätter ett barn är ett absolut måste!

Förebyggande åtgärder beskrivs även i *BarnHälsa-plan*, *Krisplan*, *Hot- och våldplan*, *Överlämnandeplan* och *Lokal arbetsplan* för Mosippans förskola. Dessa finns att ta del av på avdelningarna i pappersformat eller på förskolans hemsida.

Åtgärder

- Kartlägga gården: vart är risken störst för kränkningar och se till att som vuxen finnas på dessa ställen.
 - Observationer, kontaktbarometer.
 - Utveckla intervjufrågorna inför samtal.
 - Läs böcker för barnen om värdegrunds frågor.
 - Uppmärksamma föräldrarna och göra dem delaktiga i det förebyggande arbetet.
 - Stärka den som blir utsatt för att öka självkänslan och för att förebygga fortsatta kränkningar.
 - Lära barnen att säga nej, säga stopp och att alla respektera detta.
 - Stärka starka sidor och lyfta fram det i gruppen.
-
- Att som vuxen blir medveten hur och när vi pratar om barn och föräldrar och att påminna varandra om detta.
 - Tydliggöra värdegrundsuppdraget i läroplanen för förskolan.
 - Informera vikarier, praktikanter och andra som finns i vår verksamhet.

6. Beskrivning av rutiner, arbetsgång och dokumentationsrutiner.

Upptäckt

Alla på förskolan är skyldiga att ingripa när ett barn blir utsatt för diskriminering eller annan kränkande behandling. Detta gäller oavsett om det är en situation mellan barn, eller mellan vuxen och barn.

Den vuxne ska klargöra för inblandade att denna behandling inte accepteras och kontakta ansvarig personal.

Vid behov kontaktas även rektor.

Utredning/Åtgärder

Barn-Barn

Samtal om hur vi ska uppträda mot varandra sker med berörda i första hand, men även med hela barngruppen. Viktigt att inte skuldbelägga eller peka ut någon. Lämpliga åtgärder sätts in så som samtal, värdegrundsdiskussioner mm. Detta kan variera beroende på situation, ålder på barnet och om det är ett upprepat beteende.

Dokumentation skall göras.

Berörd personal tar kontakt med föräldrarna för ett samtal om det som inträffat.

Personal-Barn

Personalen har ett ansvar att omedelbart ingripa om barnet riskerar att fara illa utifrån diskrimineringspunkterna.

Samtal om aktuell situation sker i första hand mellan berörd personal.

Om personal känner att samtalen inte leder till förändring eller konflikt uppstår kontaktas rektor för fortsatta åtgärder; som kan vara samtal, handledning eller anmälan om tjänstefel. Sådana åtgärder ansvarar rektor att dokumentera.

7. Resurser

Inköp av litteratur såväl fack- och fortbildningslitteratur till personal som barnlitteratur för det förebyggande arbetet i barngrupp.

Medel för kompetensutveckling avsätts i budget.

8. Kommunikation

Personal: Delgivning av upprättad plan sker vid personalmöte under april varje år. Vid nyanställning ska personal ges möjlighet att ta del av planen samt diskutera eventuella frågor med sin mentor och/eller rektor och övriga kollegor.

Barn: Personalen ansvarar för att införliva de förebyggande åtgärderna i barngrupp och planera aktiviteter för att ge förutsättningar för detta.

Föräldrar: *Årliga planen för likabehandling* läggs ut på hemsidan och skall även finnas i pappersform på varje avdelning. Information och genomgång på föräldramöte/föräldrafika samt att förskolans Föräldraråd får ta del av planen och diskutera dess innehåll med rektor.

9. Utvärdering och uppföljning

Uppföljning sker vid vårterminens slut samt under oktober månad. Utvärdering sker under januari-februari och därefter utformas ny plan för kommande år. Kartläggning av otrygga områden, observationer, kontaktbarometer och intervjuer är verktyg som används både i det kontinuerliga arbetet under året och vid utvärdering.

10. Referenser och litteratur

Skollagen Kap 14

Diskrimineringslagen 2008:567

Litteratur

Skolverkets Allmänna råd (2006), *Allmänna råd och kommentarer för arbetet med att främja likabehandling och för att motverka diskriminering och annan kränkande behandling*. Stockholm: Fritzes.

DO, BEO och Skolinspektionen (2009), *Förebygga diskriminering och kränkande behandling*. En handledning för att utforma en likabehandlingsplan/plan mot kränkande behandling i förskolan.